FENNTARTHATÓ KÖZÖSSÉGEK

Információk a zöld gazdaságról

2. számú melléklet

Zöld gazdaság vagy Zöldgazdaság?

A magyar nyelvben a két kifejezés között csak egy szóköz a különbség, a jelentésbeli különbség mégis óriási. Nem véletlen, hogy az ENSZ, az OECD, az EU, vagy éppen az Európai Környezetvédelmi Ügynökség a zöldgazdaság (green economy) elérését szorgalmazza.

Zöld gazdaság, zöldrefestés (greenwash)

A zöld gazdaság fogalom (így külön írva) a jelenlegi környezetkárosító folyamatok zöld látszatának kialakítására, a zöldrefestésre vonatkozik. Ahogyan a közgondolkodás közeledik a környezeti gondolatokhoz, úgy egyre több vállalat változtat gyakorlatán, vagy legalábbis annak látszatán. Sok esetben azonban egy-egy vállalat nem kíván alapvető változásokat, de még kisebb, némi befektetést igénylő módosításokat sem végrehajtani. Ilyenkor gyakran folyamodik a cég megjelenésének változtatásához, környezetvédő látszat kialakításához, a zöldrefestéshez (greenwash).

Mindez sok esetben összefügg azzal a globális folyamattal, hogy a szennyező iparágak tömegesen költöztetik gyáregységeiket olyan (fejlődő) országokba, ahol a környezeti elvárások alacsonyabbak. E mellett persze könnyebb Európában környezetvédőnek mutatkozni. E vállalatok kifejezetten zöld kampányokkal foglalkozó PR cégeket bíznak meg a munka elvégzésével. A cél a jó hírnév megszerzése, esetleg visszaállítása. Úgy gondolják, hogy olcsóbb és gyorsabb a cégről való képet megváltoztatni, mint üzleti gyakorlatát.

Lássuk tehát ezeket a **zöldre festő módszerek**et részletesebben!

Az egyik legegyszerűbb megoldás olyan környezetbarátnak tűnő jelzések alkalmazása a termékeken, melyek valójában semmiféle valós tartalommal nem rendelkeznek, hivatalos hátterük nincsen. Ugyanígy, szinte semmibe sem kerül a környezeti nyelvezet átvétele, környezeti szlogenek alkalmazása. Rengeteg autóreklámot egy-egy természetes táj szépsége ural, de még meglepőbb, hogy milyen sok autóreklámban kapnak szerepet a kerékpárok. Ennek szerepe is a környezetvédő jelleg erősítése.

Gyakori megoldás, hogy az egyébként szennyező cégek jelentős összegekkel támogatnak valóban környezetbarát programokat, tevékenységeket. Ilyen lehet például faültetés, városi parkok létesítése, a kerékpározás népszerűsítése, védett állatok élőhelyének helyreállítása, gyerekeket célzó környezettudatossági programok szervezése. Bevett szokás, hogy egy-egy lap rendszeres hirdetői beleszólhatnak a lap érdemi részébe is: őróluk a lap nem ír negatív híreket, sőt, gyakran pozitív példaként említik a jól fizető hirdetők cégét.

Sok cég rendszeresen saját környezetvédelmi díjakat ad át, amelynek odaítélésébe környezetvédőket, vagy környezetvédőnek tűnő szervezetet is bevon. Néhány, általában nemzetközi cég pedig akár odáig is elmegy, hogy az őket bíráló környezetvédő szervezeteknek jelentős támogatást ad, amivel gyakorlatilag elhallgattatja őket. Ha nem megy, ellenlábas szervezeteket pénzel ezek lejáratásához. Néha kifejezetten azért hoznak létre civilnek látszó szervezeteket hangzatos nevekkel, hogy azok tisztára mossák őket független véleményezőnek tűnve. Nem ritka gyakorlat tudósok megfizetése elhallgattatás, vagy egyenesen téves adatok nyilvánosságra hozatala érdekében. Ha mégis cselekvésre kerül a sor, sokszor csupán látványos, ámde felszínes, nem az okokat kezelő megoldásokig jutnak a cégek.

Az amerikai Corporate Watch a zöldrefestés fogalmát így definiálta: *„Környezetpusztító, vagy társadalmilag ártalmas cégek kísérlete arra, hogy megőrizzék vagy kiterjesszék piacaikat, környezetbarátnak tettetve magukat és úgy téve, mintha ők lennének a szegénység elleni küzdelem vezetői.”*

Zöldgazdaság (green economy)

A zöldgazdaság (így egybeírva) a tág értelmezés szerint mindazon gazdasági tevékenységeket jelenti, amelyek a fenntarthatóság elveinek érvényesítésével, tehát a környezet további károsítása nélkül, valósulnak meg. (Forrás: Zöld Gazdaság kialakítása. Iszak Noémi, Dr. Lükő István, Dr. Pánovics Attila, 2014.)

A zöldgazdaság tehát minden, ami a fenntarthatóságba való átmenetet segíti, ide értve például a környezetbarát mezőgazdasági módokat, a hosszútávon fenntartható pénzügyleteket, az anyag- és energiatakarékos építkezési módokat, vagy akár a kis kibocsátás mellett működő közlekedési megoldásokat is. A zöldgazdaság fogalmára az ENSZ, az EU, az OECD és az EEA úgy hivatkozik, mint a gazdaság kívánatos, elérendő állapotára.

A gazdaság fenntarthatóvá tétele, azaz a zöldgazdaság kialakítása egy hosszú és nehéz folyamat. Ugyanakkor Magyarország elkötelezett a zöldgazdaság mellett, és erre néhány ágazatban (mezőgazdaság, építőipar stb.) kifejezetten jó adottságai vannak.